

LA (NECESSARIA) REFORMA DELS ESTUDIS DE DOCTORAT

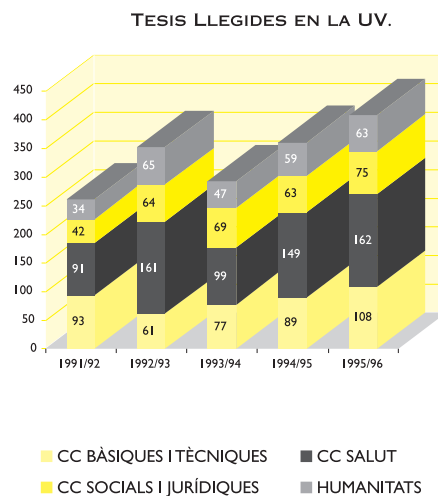
Juli Peretó

AL CIM DEL SISTEMA D'EDUCACIÓ SUPERIOR ES TROBA EL DOCTORAT. PERÒ ES TRACTA D'UNA META EN ELL MATEIX O PER CONTRA HAURIA DE FORMAR PART D'UN PROCÉS DE FORMACIÓ QUE DURÉS TOTA LA VIDA? ÉS RAONABLE CONTINUAR FORMANT DOCTORS AMB L'OBJECTIU GAIREBÉ EXCLUSIU D'INICIAR UNA CARRERA ACADÈMICA? HI HA REALMENT ALTERNATIVES LABORALS PER ALS DOCTORS?

Portem ja més de deu anys d'experiència amb l'estructura dels estudis de Tercer Cicle generada a la llum de l'LRU. El 1985 es donava fi a un sistema —el dels “cursos monogràfics”— amb nombrosos dèficits i el substituïa per nous procediments amb més garanties. Potser el més important era la transferència de la responsabilitat de l'organització del doctorat de les facultats directament al rector. Sens dubte aquella reforma ha millorat el sistema respecte a l'anterior, però ara som conscients que certs aspectes necessiten revisar-se.

El Consejo de Universidades (CU) i la Conferència de Rectors (CRUE) han creat els seus propis grups de treball sobre les reformes que necessiten els estudis de Tercer Cicle i sobre la convergència europea en matèria de doctorat, respectivament. La Universitat de València pertany a ambdós grups de treball. Les propostes del grup del CU s'han basat en una enquesta contestada per la majoria de les universitats sobre els diversos aspectes organitzatius i acadèmics del doctorat. Hi ha una opinió unànime sobre l'oportunitat de la reforma i un desig generalitzat d'eleva la qualitat de la formació dels doctors.

De les propostes ja aprovades pel ple del CU, en remarquem les següents: (i) desapareixerà la menció als estudis de segon cicle en la denominació del títol i s'assolirà el grau de “Doctor per la Universitat de...”, (ii) es reduirà l'oferta de programes, estímulant els programes interdepartamentals, i reconduint-la per tal d'evitar els cursos minoritaris, (iii) es propugna una

nova estructura acadèmica del tercer cicle, que l'homologue als cicles anteriors i que pugui donar lloc a una titulació, específica de l'àrea de coneixement i reconeguda per totes les universitats (l'anomenat “Títol d'Estudis Avançats”), amb un nivell d'exigència que faci disminuir el nombre d'estudiants que “resideixen” actualment al Tercer Cicle, (iv) s'ha de tendir cap al reconeixement acadèmic del tercer cicle, en la mesura que les universitats l'organitzen de forma comparable als cicles 1r i 2n —

incloent-hi sistemes d'avaluació de professorat— i es done la possibilitat de finançament específic per part de les administracions autonòmiques, i (v) s'exigirà un major control de qualitat sobre el nomenament de tribunals i el procés d'avaluació de la tesi.

Des dels primers doctors emergits de les universitats de París i Bolonya fa més de 800 anys les coses han canviat moltíssim. Ara els Estats Units, Austràlia, el Japó o Europa estan produint més doctors que mai, mentre que les sortides tradicionals per aquests especialistes —investigació i docència universitària— van disminuint a un ritme accelerat. El juny de 1996 tingué lloc a Florència la conferència “The Future of Postgraduate Education in Europe”. Una de les conclusions decebedores d'aquesta trobada fou la constatació que, fora de l'acadèmia, el doctorat no atorga perspectives millors per assolir llocs de responsabilitat —i encara menys per a obtenir beneficis econòmics— respecte d'aquells que no tenen aquest títol. No estarem formant massa doctors?